

MUSIQA TERAPIYASI DARSLARIDA TIBBIYOT TALABALARINING MUSTAQIL FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK SHARTLARI

Shalankov Konstantin Konstantinovich,
Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot unistituti
<https://doi.org/10.53885/edinres.2024.2.2.065>

Annotatsiya: Musiqa terapiyasi an'anaviy tibbiy muolajalarga qimmatli qo'shimcha sifatida e'tirof etilgan bo'lib, bemorni parvarish qilishda yaxlit yondashuvni taklif qiladi. Tibbiyot ta'limida musiqa terapiyasini o'quv dasturiga kiritish nafaqat talabalarning bemorlarning ehtiyojlarini tushunishlarini kuchaytiradi, balki ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga ham yordam beradi. Ushbu maqolada musiqa terapiyasi darslarida tibbiyot talabalarining mustaqil faoliyatini samarali tashkil etish uchun zarur bo'lgan pedagogik shart-sharoitlar o'rganiladi. Ta'lim nazariyasi, amaliy mulohazalar va empirik dalillarga tayangan holda, biz musiqa terapiyasi ta'limi kontekstida talabalarga mazmunli mustaqil ta'lim tajribasini jalb qilish imkoniyatini berish strategiyalarini belgilaymiz.

Kalit so'zlar: Musiqa terapiyasi, tibbiy ta'lim, mustaqil o'rganish, pedagogika, mustaqil faoliyat, tajribavi o'quv, texnologiya.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ МЕДИКОВ ВО ВРЕМЯ ЗАНЯТИЙ МУЗЫКОТЕРАПИЕЙ

Шаланков Константин Константинович,
Ферганский медицинский институт общественного здоровья

Аннотация: Музыкальная терапия признана ценным дополнением к традиционным медицинским методам лечения и предлагает целостный подход к уходу за пациентами. Включение музыкальной терапии в учебную программу медицинского образования не только укрепляет понимание студентами потребностей пациентов, но и способствует их личностному и профессиональному развитию. В статье рассматриваются педагогические основы, необходимые для эффективной организации самостоятельной деятельности студентов-медиков на занятиях музыкотерапией. Основываясь на теории преподавания, практических соображениях и эмпирических данных, мы устанавливаем стратегии, позволяющие студентам участвовать в значимом самостоятельном обучении в контексте музыкально-терапевтического образования.

Ключевые слова: музыкотерапия, медицинское образование, самостоятельное обучение, педагогика, самостоятельная работа, экспериментальное обучение, технология.

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR ORGANIZING INDEPENDENT ACTIVITIES OF MEDICAL STUDENTS DURING MUSIC THERAPY CLASSES

Shalankov Konstantin Konstantinovich,
Fergana Medical Institute of Public Health

Abstract: Music therapy is recognized as a valuable complement to traditional medical treatments and offers a holistic approach to patient care. Incorporating music therapy into the medical education curriculum not only strengthens students' understanding of the needs of patients, but also contributes to their personal and professional development. The article discusses the pedagogical foundations necessary for the effective organization of independent activities of medical students in music therapy classes. Drawing on teaching theory, practical considerations, and empirical evidence, we establish strategies to enable students to engage in meaningful self-directed learning in the context of music therapy education.

Key words: music therapy, medical education, independent learning, pedagogy, independent work, experimental learning, technology.

Kirish. So'nggi yillarda musiqa terapiyasi tibbiyot amaliyotida qimmatli yordamchi yondashuv sifatida paydo bo'lib, turli xil sog'liqni saqlash sharoitlarida bemorlar uchun terapevtik foyda keltiradi. Tibbiyot ta'lim muassasalari uning salohiyatini e'tirof etgan holda, bo'lajak sog'liqni saqlash sohasi

mutaxassislarini yaxlit ko'nikmalar bilan jihozlash maqsadida musiqa terapiyasini o'quv dasturlariga kiritishni boshladilar. Biroq, musiqa terapiyasining tibbiy ta'limga muvaffaqiyatli kiritilishi o'quvchilarning mustaqil ta'limini rivojlantirishning pedagogik usullarini diqqat bilan ko'rib chiqishni talab qiladi. Ushbu maqolada tibbiyot talabalari uchun musiqa terapiyasi darslarida samarali mustaqil faoliyatni tashkil etish uchun zarur bo'lgan muhim pedagogik sharhlarni yoritishga harakat qildik.[1]

Asosiy qism. Musiqa terapiya darslarida mustaqil faoliyatlar tashkil etishdagi pedagogik taqozalar, talabalar tomonidan musiqa terapiya konseptlari va texnikalariga faol qatnashishlarini qo'llab-quvvatlash uchun muhim ahamiyatga ega. Mustaqil faoliyatlar, talabalarga o'zini boshqarish, nazariy fikrlar va ish bilan qat'iy bog'liqligini qo'llab-quvvatlashda muhim o'rin o'ynaydi. Bu maqolada, tibbiyotda talabalarning musiqa terapiya darslarida mustaqil faoliyatlarini tashkil etish uchun zarur pedagogik sharoitlarini o'rganamiz, bu sohada o'quvchilarning o'quv usullarini mustahkamlashni hohlovchilar uchun chora-tadbirlar taqdim etamiz. [3]

Musiqa terapiya darslarida mustaqil o'rganishni mustahkamlashning markazi talabalarning o'zgarishini yaratib ularga ko'maklashish hisoblanadi. Talabalarga o'z o'rganish jarayonida faolligini ta'minlash, motivatsiyani oshirishga yordam beradi. O'zgartirishni kuchaytirish pedagogik strategiyalari, o'quv mashg'ulotlarida tanlov berish, aniq o'rganish maqsadlarini belgilash va o'z-o'zini baholash imkoniyatlarini taklif etish talabalarni o'z ta'lim jarayoniga faol qatnashishiga imkon beradi. Avtonomiyani rivojlantirish orqali, o'qituvchilar tibbiy o'quvchilarni kritik fikrlarni shakllantirish va kasbiy rivojlanish uchun zarur bo'lgan o'z-kontrolli qobiliyatlarini rivojlantirishga ko'maklashishadi.

Avtonomiyani rag'batlantirish vaqtida, o'qituvchilar talabalarning mustaqil o'rganish qatnashishlarini qo'llab-quvvatlash uchun yorliq yo'l berish talab etiladi. To'g'ri o'rgatish materiallari, aniq o'rganish vazifalari va erkin resurslarni ta'minlash, talabalar o'quv tushunchalarini tushunish va qo'llashlarini takomillashtiradi. Qonuniy nazorat nuqtalari qo'yish va samarali taqrizlar taklif qilish o'quvchilarning akademik rivojlanishini ta'minlashga yordam beradi. O'rganish tajribasini o'kishtirish orqali, o'qituvchilar talabalar o'quv tushunchalarining murakkabliklaridan o'tishlarini ta'minlash va uning xavfiyatida o'ziga ishonch yaratishadi.

Tajribavi o'rganish talabalarining musiqa terapiya prinsiplarini tushunish va saqlashini oshirishda katta ahamiyatga ega. Rol o'ynash, masala usullari va guruh improvizatsiyasi kabi tajribavi faoliyatlar integratsiyasi, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy hayotda qo'llashiga ruxsat beradi. Amaliy tajribalar teorik bilimlarni hayotiy hodisalar orqali qo'llash, shaxsiy tajribalarni oshirib boradi. Qo'shma o'rganish muhitlarining hamkorlik o'rnatilishi, o'quvchilar o'rtasidagi aloqalarni rivojlantiradi va o'quvchilar o'quv yo'nalishida birgalikda o'rganishlari uchun zamin yaratadi. [4]

Texnologiyani qo'llash musiqa terapiya darslarida mustaqil o'rganishni oshirish uchun muhimdir. Raqamli platformalar, multimediyalik resurslar va virtual simulatsiyalar talabalar uchun gelen foydalanish imkoniyatlarini taqdim etadi. Interaktiv dasturlar talabalarni musiqa terapiya darslarida mustaqil faoliyatlar tashkil etish pedagogik usuli, konstruktivizm, tajribavi o'rganish va o'z-o'zini boshqaruvchi o'rganish prinsiplariga tayanadi.

Konstruktivistik nazariya bo'yicha, o'rganish - bu insonlarning muhit bilan o'zaro amaloti orqali dunyoni tushunishlarini yaratishni tashkil etadi. Tajribavi o'rganish maqsad ko'rsatkichi va amaliy ko'nikmalar o'rniga material bilan to'g'ri bog'lanishni o'rnatishni talab etadi.

Mustaqil faoliyatni tashkil etishda pedagogik strategiyalar samaradorligini ko'rsatish uchun tibbiyot talabalari bir semestrlik musiqa terapiyasi kursida qatnashadigan misolni ko'rib chiqing. Kurs davomida talabalar turli tadbirlar, jumladan, guruh improvizatsiyasi, qo'shiq yozish va boshqariladigan dam olish mashg'ulotlari bilan shug'ullanadilar.[5] Aniq o'quv maqsadlariga rioya qilish, tegishli manbalardan foydalanish va qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratish orqali talabalar klinik sharoitlarda musiqa terapiyasi usullarini qo'llash qobiliyatiga ishonchni rivojlantiradilar. Bundan tashqari, moslashuvchan baholash usullari talabalarga yozma topshiriqlar, og'zaki taqdimotlar va amaliy ko'rgazmalar kombinatsiyasi orqali o'z bilimlarini namoyish qilish imkonini beradi.

Zaruriy pedagogik strategiyalar:

“Maqsadni yo'naltirish” - Mustaqil faoliyatlar uchun maqsadlar to'g'ri namoyish etib, ularni musiqa terapiya kursining asosi va malakalari bilan moslashtirishga imkon qadar harakat qilish darkor.

“Qulay resurslar” - Talabalarga o'zlari o'zlashtirishlari uchun qulay resurslar taqdim eting, shu jumladan darsliklar, maqolalar, onlayn platformalar va musiqaviy vositalarni o'zlarining o'zlashtirishini

qo'llab-quvvatlash.

“Tuzilgan yo'riqnoma” - Talabalarga yo'riqnomalar, namunalar va reytinglar shaklida tuzilgan yo'riqnoma berish orqali kutilayotgan natijalarni anglash va mustaqil faoliyatlarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun umumiy talablarni aniqlashimiz maqsadga muvofiq bo'ladi.

“Moslashuvchan jadval” - Mustaqil faoliyatlar uchun moslashuvchan jadvalni taqdim eting, o'quvchilarning o'zlarining o'quv usullari, istaklari va darslardan tashqi bolgan majburiyatlariga mosligini ta'minlash orqali o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash ham shular sirasiga kiradi.

“Foydalanish mumkin bo'lgan manbalar” - Talabalarga turli xil manbalardan, jumladan, kitoblar, maqolalar va onlayn platformalardan foydalanish imkoniyatini berish ularga musiqa terapiyasi tushunchalari va usullarini chuqurroq tushunish imkonini beradi. Bundan tashqari, o'qituvchilar amaliy o'rganish tajribasini osonlashtirish uchun musiqa asboblari, yozish hamda o'qishlari uchun kutubxona yaratishi mumkin.

“Qo'llab-quvvatlovchi ta'lim muhiti” - Mustaqil ta'limni rivojlantirish uchun qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratish juda muhimdir. O'qituvchilar ochiq muloqotni, hamkorlikni va tengdoshlarini qo'llab-quvvatlashni rag'batlantirishlari kerak, bu o'quvchilarga tushunchalar almashish, fikr-mulohazalarni izlash va bir-birining tajribasidan o'rganish imkonini beradi.

“Moslashuvchan baholash usullari” - Moslashuvchan baholash usullarini qabul qilish o'quvchilarning turli xil ta'lim usullari va afzalliklarini hisobga oladi. An'anaviy imtihonlar va taqdimotlardan tashqari, o'qituvchilar o'quvchilarning musiqa terapiyasi tamoyillarini tushunishlari va qo'llashlarini baholash uchun aks ettiruvchi jurnallar, amaliy tadqiqotlar va ijodiy loyihalarni o'z ichiga olishi mumkin. [6]

“Hamkorlik” - Talabalarning jamoaviy loyihalar, reja qabul qilish sessiyalari va hamkorlikdagi muammolarni hal qilish faoliyatlariga qatnashishlarini rag'batlantirib, talabalarning o'zaro kommunikatsiyasi va o'zaro o'rganishlarini qo'llab-quvvatlash orqali jamoaviy o'rganish va o'zlashtirish hissiyatini rivojlantirishga yordam beramiz.

“Tajribali faoliyat va taqrizlar” - Mustaqil faoliyatlarning hisobotlar va taqrizlariga imkoniyatlar kiritish orqali mustaqil faoliyatlar to'g'risida tajribaviy faoliyatlar va mustaqil faoliyatlar muvaffaqiyatini baholashga imkoniyatlar berish, talabalarni o'zlarining o'rganish jarayonini tahlil qilish, yaxshi tomonlarini aniqlash va o'zlarining o'qituvchilari va do'stalaridan foydalangan holda tajribali faoliyat olib borishlari mumkin.

Xulosa. Musiqa terapiyasi darslarida tibbiyot talabalari o'rtasida mustaqil faoliyatni rivojlantirish pedagogik tamoyillar va o'qitish strategiyalarini diqqat bilan ko'rib chiqishni talab qiladi. Faol ishtirok etish, hamkorlik va mulohaza yuritishni ta'kidlaydigan qo'llab-quvvatlovchi o'quv muhitini yaratish orqali o'qituvchilar o'quvchilarga o'z ta'limini egallashlari va musiqa terapiyasini kelajakdagi klinik amaliyotiga kiritish uchun zarur bo'lgan vakolatlarini rivojlantirishlari mumkin. Musiqa terapiyasi sohasi rivojlanishda davom etar ekan, mustaqil ta'lim imkoniyatlarini tibbiy ta'lim o'quv dasturlariga integratsiyalash bo'lajak tibbiyot mutaxassislarini bemorlar va jamoalarning turli ehtiyojlarini qondirish uchun tayyorlash uchun juda muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Thaut, M. H., & Hoemberg, V. (2014). Handbook of Neurologic Music Therapy. Oxford University Press.
2. Aldridge, D. (Ed.). (2005). Music Therapy and Neurological Rehabilitation: Performing Health. Jessica Kingsley Publishers.
3. Magee, W. L. (2006). Music therapy with children and adolescents in mainstream schools: A systematic review. *British Journal of Music Education*, 23(1), 7-23.
4. Edwards, J. (2009). Music therapy in the assessment and treatment of autistic spectrum disorder: Clinical application and research evidence. *Child: care, health and development*, 35(2), 275-283.
5. Wheeler, B. L., & Murphy, K. (2016). Music therapy research (3rd ed.). Barcelona Publishers.
6. Silverman, M. J. (2014). The Handbook of Music Therapy. Routledge.